

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з
навчальної
та методичної роботи
к.психол.н., професор
_____ О.О.Назаров

« ____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-економічні основи охорони праці

Спеціальність 6.170202 «Охорона праці»

Харків 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-економічні основи охорони праці» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 6.170202 «Охорона праці».

Розробник програми: викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту, к.н.держ.упр. Григоренко Н.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

Протокол від «30»серпня 2017 року № 1

Начальник кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

_____ (Соболь О. М.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

Схвалено вченою радою факультету цивільного захисту

Протокол від «30» серпня 2017 року № 12

Голова вченої ради факультету цивільного захисту

_____ (Удянський М.М.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань <u>1702 “Цивільна безпека”</u> (шифр і назва)	Обов’язкова	
Модуль 2	Спеціальність: 6.170202 «Охорона праці»	Рік підготовки:	
Змістових модулів 15		2017	2017
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин 120		5	5
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи студента 3,75	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	8
		Практичні, семінарські	
		30 год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	110
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60;

для заочної форми навчання – 10/110.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Соціально- економічні основи охорони праці» є формування у здобувачів системи теоретичних і прикладних знань з соціально-економічних основ охорони праці, визначених відповідними законодавчими та нормативними актами, спрямованими на збереження життя здоров'я і працездатності людини в процесі її трудової діяльності.

Завдання вивчення дисципліни: засвоєння знань щодо соціальних і економічних аспектів охорони праці, формування розуміння соціально-економічної ефективності працезахоронних заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні **знати:**

- законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці;
- базові принципи і механізми забезпечення соціальних гарантій працівників;
- організаційно-правовий та фінансовий механізми щодо забезпечення здорових і безпечних умов праці працівників;
- світовий досвід щодо соціального захисту працівників.

вміти:

- визначати витрати на загальне поліпшення умов праці, попередження нещасних випадків, професійних захворювань тощо;
- визначати розміри матеріального стимулювання за розробку і запровадження працезахоронних заходів.
- проводити оцінку ефективності заходів з охорони праці, щодо покращення умов праці та забезпечення її безпеки на основі застосування у виробництві новітніх досягнень науки і техніки, пов'язаних з безпекою праці.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Соціально-економічні основи охорони праці» здобувачі за відповідним напрямом підготовки та спеціальністю мають володіти такими основними професійними **компетенціями:**

- забезпечувати соціальні гарантії працівників у сфері охорони праці;
- впроваджувати організаційні і технічні заходи з метою поліпшення безпеки праці.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Соціальні основи охорони праці.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Захист працівника та його права на безпечну працю - ключова функція охорони праці.

Предмет і об'єкт вивчення дисципліни «Соціально-економічні основи охорони праці». Основні завдання дисципліни. Методологічна основа дисципліни. Міждисциплінарний зв'язок.

Охорона праці – важливий напрямок соціальної політики країни. Державна політика в галузі охорони праці. Гарантії захисту прав працівників на охорону праці. Система законодавчих актів з охорони праці. Відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів з питань охорони праці. Охорона праці на різних етапах європейської інтеграції.

Змістовий модуль 2.

Тема 2. Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці.

Соціальні категорії сучасного суспільства. Соціальні права та держава. Соціальні та глобальні проблеми сучасного суспільства. Етапи становлення соціального захисту. Конвенції МОП і законодавство України у сфері соціального захисту. Основні напрямки реалізації соціальної політики в Україні. Соціальне значення охорони праці. Професійні спілки, як суспільне явище. Моделі соціального захисту в державах ЄС та інших державах.

Змістовий модуль 3.

Тема 3. Роль охорони праці у збереженні трудових ресурсів.

Трудові ресурси, їх характеристика. Головні чинники, що впливають на розвиток трудового потенціалу – міграція, демографічна криза, стан здоров'я населення, рівень безпеки праці, екологічна небезпека. Прогнозування трудових ресурсів.

Змістовий модуль 4.

Тема 4. Соціально-трудова відносина як система.

Сутність соціально-трудова відносин. Фактори формування та оцінка соціально-трудова відносин. Якість трудового життя як критерій стану соціально-трудова відносин. Моделі соціально-трудова відносин у міжнародній практиці та їх значення для України.

Змістовий модуль 5.

Тема 5. Ринок праці в соціально-економічній системі.

Ринок праці: суть, національні особливості, тенденції розвитку. Інфраструктура та кон'юнктура ринку праці. Механізм державного регулювання ринку праці. Поняття, форми та види зайнятості. Безробіття,

його суть та види. Система показників, що характеризують зайнятість населення. Політика зайнятості. Основні напрямки збереження та розвитку трудового потенціалу країни.

Змістовий модуль 6.

Тема 6. Проблеми добробуту та демографії, роль охорони праці у вирішенні цих проблем.

Основні категорії та показники рівня життя населення. Оцінка матеріального добробуту населення регіонів України. Оцінка демографічного розвитку регіонів України. Демографічна проблема сучасного суспільства. Оцінка стану та охорони здоров'я населення регіонів. Основні принципи гідної праці на національному, галузевому, регіональному та виробничому рівнях. Людський фактор – ключовий фактор безпеки праці.

Змістовий модуль 7.

Тема 7. Спеціальні гарантії прав на охорону праці працівників.

Система пільг і компенсацій як комплекс заходів по охороні праці, по забезпеченню безпечних і здорових умов праці на підприємстві: додаткові відпустки, скорочений робочий час і робочі дні, пільгове пенсійне забезпечення, лікувально-профілактичне харчування; підвищені тарифні ставки, доплати за умови та інтенсивність праці.

Особливості регулювання праці жінок. Особливості регулювання праці молоді. Гарантії і компенсації неповнолітньої молоді. Охорона праці осіб із зниженою працездатністю.

Змістовий модуль 8.

Тема 8. Ефективність праці. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці.

Поняття ефективності праці. Соціальне та економічне її підвищення. Продуктивність праці - як оцінка результативності трудової діяльності. Показники і методи вимірювання продуктивності праці. Класифікація факторів продуктивності праці. Основні резерви зростання продуктивності праці. Організаційно-економічні фактори підвищення продуктивності праці. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці.

МОДУЛЬ 2. Економічні основи охорони праці.

Змістовий модуль 9.

Тема 9. Економічне значення та економічні проблеми охорони праці.

Економічне значення охорони праці в ринковій системі господарювання. Вартість робочої сили. Основні проблеми охорони праці: оцінка витрат на охорону праці, визначення витрат на попередження нещасних випадків та професійних захворювань, стимулювання та фінансування охорони праці.

Сутність економічних методів управління охороною праці.. Шляхи реалізації економічних методів управління охороною праці. Порядок урахування умов праці в тарифних ставках.

Економічна складова атестації робочого місця.

Змістовий модуль 10.

Тема 10. Матеріальне стимулювання персоналу.

Політика доходів як аспект соціально-економічної політики держави. Державне регулювання доходів населення. Заробітна плата в ринковій економіці: сутність і функції. Теоретичні основи організації оплати праці в виробничій і невиробничій сфері. Тарифна система оплати праці. Нормування праці та його роль у визначенні заробітної плати. Доплати та надбавки до заробітної плати. Контрактна форма найму та оплата праці.

Змістовий модуль 11.

Тема 11. Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці.

Правова основа стимулювання заходів щодо охорони праці. Мотивація безпеки праці. Методи та види засобів стимулювання охорони праці на підприємстві. Сутність системи економічного інтегрованого стимулювання охорони праці (матеріальне та моральне заохочення, заходи економічного та дисциплінарного впливу за невиконання заходів з охорони праці). Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна, кримінальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Змістовий модуль 12.

Тема 12. Оцінка витрат на охорону праці.

Види витрат на охорону праці: прямі та непрямі; доцільні, недоцільні та частково доцільні. Капітальні вкладення та експлуатаційні витрати на здійснення заходів щодо вдосконалення умов і охорони праці.

Витрати на охорону праці, що фінансується роботодавцем. Витрати на забезпечення функціонування системи управління охороною праці. Витрати на організацію, проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.

Змістовий модуль 13.

Тема 13. Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності.

Актуальність визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності. Економічні наслідки непрацездатності: загальнодержавні витрати, втрати і збитки підприємства. Визначення збитку, заподіяного профзахворюваннями.

Методика розрахунку економії за показниками, що базуються на зіставленні зміни основних соціально-економічних результатів від поліпшення умов та безпеки праці. Економічний метод аналізу травматизму.

Змістовий модуль 14.

Тема 14. Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці.

Економічна ефективність заходів по підвищенню виробничої безпеки. Показники економічної ефективності заходів по охороні праці.

Методичні підходи до економічної оцінки заходів щодо охорони праці: аналіз витрат та доходів (АВД), аналіз ефективності витрат (АЕВ), аналіз витрат через захворюваність (АВЗ).

Методика розрахунку економічної ефективності заходів по підвищенню виробничої безпеки.

Змістовий модуль 15.

Тема 15. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування.

Основи фінансування системи охорони праці. Принципи фінансування заходів щодо поліпшення умов праці.

Фонд охорони праці на підприємстві та його фінансування. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Класифікація підприємств за класами страхових внесків. Страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

Джерела фінансування регіональних, галузевих фондів охорони праці.

Фінансування науково-технічних робіт у галузі охорони.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	сем	пр	інд	с.р.		л	сем	пр	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Соціально-економічні основи охорони праці													
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Захист працівника та його права на безпечну працю – ключова функція охорони праці	8	2	2	-	-	4	9	2	-	-	-	7	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 2.												
Тема 2. Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 3.												
Тема 3. Роль охорони праці у збереженні трудових ресурсів	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 4.												
Тема 4. Соціально-трудова відносина як система	8	2	-	2	-	4	7	-	-	-	-	7
Змістовий модуль 5.												
Тема 5. Ринок праці в соціально-економічній системі	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 6.												
Тема 6. Проблеми добробуту та демографії, роль охорони праці у вирішенні цих проблем	8	2	-	2	-	4	7	-	-	-	-	7
Змістовий модуль 7.												
Тема 7. Спеціальні гарантії прав на охорону праці працівників	8	2	-	2	-	4	8	-	-	-	-	8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 8.												
Тема 8. Ефективність праці. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці	8	2	-	2	-	4	7	-	-	-	-	7
Разом за модулем 1:	64	16	8	8	-	32	62	2	-	-	-	60
Модуль 2. Економічні основи охорони праці												
Змістовий модуль 9.												
Тема 9. Економічне значення та економічні проблеми охорони праці	8	2	-	2	-	4	7	-	-	-	-	7
Змістовий модуль 10.												
Тема 10. Матеріальне стимулювання персоналу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 11.												
Тема 11. Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці	8	2	-	2	-	4	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 12.												
Тема 12. Оцінка витрат на охорону праці	8	2	-	2	-	4	9	2	-	-	-	7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 13.												
Тема 13. Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності	8	2	2	-	-	4	9	2	-	-	-	7
Змістовий модуль 14.												
Тема 14. Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці	8	2	-	2	-	4	11	2	-	2	-	7
Змістовий модуль 14.												
Тема 15. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування	8	2	-	2	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за модулем 2:	56	14	4	10	-	28	58	6	-	2	-	50
Усього годин за дисципліну:	120	30	12	18	-	60	120	8	-	2	-	110

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Тема 1.1 Захист працівника та його права на безпечну працю – ключова функція охорони праці	2	-
2	Тема 1.2 Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці	2	-
3	Тема 1.3 Роль охорони праці у збереженні трудових ресурсів	2	-

1	2	3	4
4	Тема 1.5 Ринок праці в соціально-економічній системі	2	-
5	Тема 2.10 Матеріальне стимулювання персоналу.	2	-
6	Тема 2.13 Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності	2	
Разом:		12	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1.4 Соціально-трудові відносини як система	2	-
2	Тема 1.6 Проблеми добробуту та демографії, роль охорони праці у вирішенні цих проблем	2	-
3	Тема 1.7 Спеціальні гарантії прав на охорону праці працівників	2	-
4	Тема 1.8 Ефективність праці. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці	2	-
5	Тема 2.9 Економічне значення та економічні проблеми охорони праці	2	-
6	Тема 2.11 Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці	2	-
7	Тема 2.12 Оцінка витрат на охорону праці	2	-
8	Тема 2.14 Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці	2	2
9	Тема 2.15 Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування	2	-
Разом:		18	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Тема 1.1 Захист працівника та його права на безпечну працю – ключова функція охорони праці	4	7
2	Тема 1.2 Соціальні категорії сучасного суспільства, їхній зв'язок з працею та безпекою праці	4	8

3	Тема 1.3 Роль охорони праці у збереженні трудових ресурсів	4	8
4	Тема 1.4 Соціально-трудова відносина як система	4	7
5	Тема 1.5 Ринок праці в соціально-економічній системі	4	8
6	Тема 1.6 Проблеми добробуту та демографії, роль охорони праці у вирішенні цих проблем	4	7
7	Тема 1.7 Спеціальні гарантії прав на охорону праці працівників	4	8
8	Тема 1.8 Ефективність праці. Роль охорони праці у зростанні продуктивності праці	4	7
9	Тема 2.9 Економічне значення та економічні проблеми охорони праці	4	8
10	Тема 2.10 Матеріальне стимулювання персоналу	4	7
11	Тема 2.11 Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці	4	8
12	Тема 2.12 Оцінка витрат на охорону праці	4	8
13	Тема 2.13 Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності	4	7
14	Тема 2.14 Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці	4	7
15	Тема 2.15 Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці та фонди соціального страхування	4	6
Разом:		18	110

8. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни “Соціально-економічні основи охорони праці” є лекційні, практичні, семінарські заняття, а також самостійна робота студентів та курсантів. Для кращого засвоєння навчального матеріалу передбачається використання технічних засобів навчання – мультимедійного супроводження.

9. Методи контролю

Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському занятті методом опитування та/або письмового тестового контролю. На

практичному занятті слухачі виконують практичну роботу згідно методичних рекомендацій. У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують дві модульні контрольні роботи. Підсумкова форма контролю – іспит (письмово).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів за дисц.	
Модуль 1							Мод. к.р.	40	100	
1	2	3	4	5	6	7				8
3	3	3	3	3	3	3	3			6
Модуль 2							Мод. к.р.			
9	10	11	12	13	14	15				
3	3	3	3	4	4	4	6			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	ґ	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

1. Рекомендована література:

Базова:

1. Конституція України. 28 червня 1996 р.– К.,1996.
2. Господарський кодекс України від 16.01 2003 року N 436 із змінами.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03. 2004 року № 1618 із змінами.
4. Бюджетний кодекс України від 8. 07 2010р. N 2456-VI із змінами.
5. Кодекс законів про працю України. від 10.12.1971 № 322-XIII із змінами.
6. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92 року N 2694-XII із змінами.
7. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1.07.93 року N 3356-XII із змінами.
8. Закон України „Про оплату праці» від 24.03.95 року N 108/95-ВР із змінами.
9. Закон України „Про відпустки» від 15.11.96 р. № 504/96-ВР із змінами.
10. Закон України „Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9.07.2003 р. № 1057 із змінами. Постанова КМУ від 1.08.1992 р. №442 «Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»
11. Постанова КМУ від 13.09.2000 р. №1423 «Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання».
12. Закон України „Про відпустки» від 15.11.96 р. № 504/96-ВР із змінами.
13. Закон України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9.07.2003 р. № 1058 із змінами.
14. Закон України „Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9.07.2003 р. № 1057 із змінами.
15. Постанова КМУ від 1.08.1992 р. №442 «**Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»**
16. Постанова КМУ від 13.09.2000 р. №1423 «Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання».
17. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження переліку професійних захворювань” від 8.11. 2000 року № 1662. www.rada.gov.ua
18. Постанова КМУ від 21.02.2001 р. № 163 «Про затвердження Порядку застосування Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня»

19. Постанова КМУ від 11.07.2001 р. №826 «Про затвердження Порядку проведення витрат на поховання у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання».
20. Постанова КМУ від 13.05.2003р. № 679 «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці»
21. Постанова КМУ від 27.06.2003р. № 994 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат»
22. Постанова КМУ від 15.10.2003р. №1631 „Про затвердження Порядку видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами”
23. Постанова КМУ від 25.08.2004 р. №1112 « Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»
24. Постанова КМУ України від 29.05.97 р. № 131 **«Інструкція по визначенню вартості робочої сили»**
25. Розпорядження КМУ України від 28.11.2007 №1048 «Питання фінансування робіт із поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і розвитку виробництва засобів індивідуального захисту працівників»
26. Наказ МНС України від 27.06.2006 р. №398 «Рекомендації по створенню системи управління охорони праці на виробництві».
27. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 18.11.2005 №383 «Про затвердження Порядку застосування Списків №1,2 виробництв, робіт, професій, посад і показників при обчисленні стажу роботи, що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах»
28. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 31 .01. 2002 р. №7 «Порядок призначення та здійснення страхових виплат потерпілим (членам їх сімей) від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання»
29. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 27. .04. 2007 р. №24 «Порядок призначення, перерахування та проведення страхових виплат»
30. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 19.06 2008 р. №545 «Про затвердження Положення про забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації потерпілих унаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання».
31. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 03 .10.2008 р. №45 «Про витрати на поховання та пов’язані з цим ритуальні послуги у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання»

32. Наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 31.03.1994 р. №27 «Про єдину державну систему показників обліку умов і безпеки праці»
33. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 24.03.2008р. №53 «Про затвердження положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту»
34. Наказ МОЗ України від 21.05.2007 р. № 246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій»
35. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.2003 №23 «Методичні рекомендації щодо організації матеріального стимулювання праці працівників підприємств та організацій»
36. Наказ МОЗ України від 04.07.2007 р. № 370 «Про затвердження класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості»
37. Рішення Верховного Суду України від 25.04.2007 №6-4111св07 «Про відшкодування моральної шкоди внаслідок нещасного випадку на виробництві»
38. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять»
39. Бедрій Я.І. Охорона праці. Навч. посібник, - Київ: ЦУЛ, 2002 – 322 с., стор.13-20,56.
40. Геврик Є.О. Охорона праці. Навч. посібник, - Київ: Ельга, 2003 – 280 с., стор.9-20,48.
41. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с.
42. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
43. Жидецький, В.Ц. Основи охорони праці : Підруч. — 3-тє вид., перероб. та доп. — Л. : УАД, 2006 . — 336 с.
44. Жидецький, В.Ц. Основи охорони праці : Підручник . — Львів : Афіша, 2005 . — 320 с.
45. Керб. Основи охорони праці: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 215 с.
46. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 448 с.
47. Управління охороною праці: Навч. посібник. / Ткачук К.Н., Мольчак Я.О., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І., Ткачук К.К., Полукаров Ю.О., Стасюк В.М. - Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 288 с.
48. Методика визначення соціально-економічної ефективності заходів поліпшення умов і охорони праці. — К.: Основа, 1999.

Допоміжна:

1. Наказ Держстандарту України № 257 від 27 липня 1995 р. ДК 003-95 "Класифікатор професій"
2. Наказ Державного комітету статистики України від 13.01.2004 №5 «Про Інструкцію зі статистики заробітної плати»

3. Наказ Державного комітету статистики України від 17.07.2007 №223 «Про затвердження форм державних статистичних спостережень з праці»
4. Безпека життєдіяльності : Навч. посіб. для самостійної роботи студ. / В.А. Андронов, Ю.В. Буц, О.В. Третьяков, О.П. Шароватова . — Х. : ХОГО "НЕТ" "ЕкоПерспектива" ; УЦЗУ, 2007 . — 367 с. електронна бібліотека
5. Жидецький, В.Ц. Основи охорони праці: Підручник. — Львів: Афіша, 2004. — 320 с.
6. Жидецький, В.Ц. Основи охорони праці : Підручник / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигирей, О.В. Мельников. — 5-те вид., доп. — Львів: Афіша, 2001 . — 350 с..
7. Вільсон О.Г. Охорона праці. Навчально-методичний посібник.- К.: КНУБА, 2002. — 364с. http://book.invlad.ru/book/nauka_ucheba/14900-okhorona-prac-navchalno-metodichnij.html
8. Ткачук К.Н., Халімовський М.О. Зацарний В.В., Зеркалов Д.В., Забарно Р.В., Полукаров О.І., Коз'яков В.С., Мітюк Л.О. Основи охорони праці: Підручник. 2-е вид. / За ред. Ткачук К.Н., Халімовський М.О. -К.: Основа, 2006. - 447 с. [www.zerkalov.org.ua./files/op2.pdf](http://www.zerkalov.org.ua/files/op2.pdf)
9. Економіка підприємства: Підручник/За ред.Л.Г. Мельника.- Суми: Університетська книга, 2004.-648с.

Розробник: _____ Н.В.Григоренко

